

Nr 30

Av herr Sörenson m. fl., om inrättande av reträtthem för personer, som försökt begå självmord.

(Lika lydande med motion nr 81 i Andra kammaren)

Ingen vet hur många suicidförsök som medvetet avbryts eller som misslyckas. Utländska undersökningar gör troligt, att misslyckade suicidförsök är mellan sex och tio gånger fler än suiciderna. Ett stort antal människor i vårt land, kanske över 15 000, står varje år inför uppgiften att söka leva vidare efter att ha upplevt att livsmodet helt tagit slut. Återinträdandet i livet rymmer många och svåråtkomliga problem och frågor.

Mottot för "Suicide Prevention Center" i Los Angeles, Kalifornien, är: "Ett för-tvivilans rop är en uppmaning att bistå." I motionerna I:29 och II:82 har förslag framlagts om försök till bistånd före suicidförsöket. Uppmaningen att bistå i en förtvivlad situation gäller också, och i högsta grad, efter det misslyckade suicidförsöket. Såväl förslaget om ett antisuicidcentrum som i denna motion framlagt förslag om reträtthem bygger på tron, att suicider och siucidanter i viss grad låter sig på-verkas av positiva yttre faktorer. Eftersom de djupaste orsakerna till suicider som regel har sina rötter i djupt i personligheten liggande faktorer, är möjligheten till hjälp alltid begränsad. Samhället kan emellertid icke begränsa sitt intresse för suicid-frågorna till detta konstaterande. Det medmänskliga ansvaret avkräver samhället försök att finna de positiva faktorer som kan vara en suicidhotad människa eller en suicidant, som har att återinträda i livet, till hjälp och sedan handla med denna in-sikt i botten.

Förr var det vanligaste självmordssättet hängning, nu är det förgiftning. Detta betyder att de flesta siucidanter som misslyckats i sitt uppsåt har att genomgå en avgiftningskur. Därefter — eller samtidigt med denna behandling — kommer den mentala hjälpprocessen. Siucidanter, som gett uttryck åt sina erfarenheter av mot-tagning och behandling på mentalsjukhus, är ofta starkt kritiska både mot det admi-nistrativa förfarandet och den terapeutiska hjälp som ges. Anledning finns att förmoda att siucidanternas reaktioner i dessa avseenden dels beror på hurudan vården är på den plats, där de råkar hamna, dels på hur deras personliga reaktionsmönster har utvecklats. För de flesta, kanske alla, gäller emellertid att tiden efter det misslyckade suicidförsöket är mycket påkostande.

För många av dessa människor gäller att sinnet är skört och behovet av en för-stående och emotionellt stärkande miljö stort. Sekundärt gäller att de närstående står i behov av hjälp. De har ofta känt vanmakten inför det annalkande självmor-

det. De har icke inre resurser att på ett positivt sätt möta suicidanten, som nu på nytt skall söka integreras i livet. För närvarande finns ingen plats dit en suicidant kan ta vägen i sin kris. Men hon är i behov av en plats, där hon kan vara förståelsefullt isolerad, då hon söker finna livets botande egenskaper och återfinna lusten att leva. I skriften "Själv mord" framlägges följande förslag: "Skulle vi inte kunna inrätta ett slags reträtthotell, som inte är som ett sjukhus och konvalescenthem: passiviserande, kollektiverande, exarcerande, uniformerande — med andra ord för den ledsne alltigenom avskräckande, små lyor helt enkelt, komplett inrättade för en människa att leva i på egen hand och eget ansvar under den tid hon måste ha för att hämta andan, där hon kunde få bo på sin egen fason tills behandlingen börjat verka, den inre förlamningen gett vika, isoleringen fått sig en naturlig bräsch, svartsynen skingrats och lusten börjat spira på nytt." (Birgitta Blunck.)

Förslaget synes vara helt i linje med modern socialsyn: ansvarig och i möjligaste mån individualiserad människovård. Denna "fridlysning" av deprimerade människor vore i princip av samma slag som "isoleringen" på ett sjukhus för kroppsjuka. För den psykiskt deprimerade skulle en dylik "isolering", givetvis frivillig, kunna betyda början till ett genombrytande av depressionens isolering, början av ett svar på den kritiska mänskliga situationen. Det är alldeles uppenbart att försök med ett eller flera dylika reträtthem för suicidanter icke möter alla suicidanters behov. Men tillräckligt många är i behov av dylik samhällshjälp för att samhället bör ta sitt ansvar och handla. I försöksstadiet bör det ankomma på staten att vara huvudman vad gäller såväl verksamhetens utformning som ekonomiska krav.

Med stöd av vad i motionen anförts får vi föreslå,

att riksdagen beslutar att ett reträtthem för suicidanter enligt i motionen anförd skiss skall inrättas och att staten tar ansvaret för verksamhetens uppläggning och kostnader.

Stockholm den 14 januari 1969

Joel Sörenson (fp)

Gunvor Stenberg (m)

Torsten Bengtson (cp)

Elvy Olsson (cp)

Per Blomquist (m)

Ruth Hamrin-Thorell (fp)